مىللىي سالامەت پارتىيىسى

(رىفاھ ئىسلام پارتىيىسى)

ئېنىقلىما:

سالامەت پارتىيىسى تۈركىيەدىكى ئىسلامىي پارتىيە بولۇپ، ھاياتنى قايتا قورۇپ چىقىش ۋە ئۇنى ئىسلام پرىنسىپلىرى ئاساسىدا يېڭىدىن شەكىللەندۈرۈش ئۈچۈن پائالىيەت ئېلىپ باردۇ. ئوسمانىيە خەلىپىلىكى يىمىرىلگەندىن كېيىن تۈركىيەنى كونتروللۇقىغا ئالغان سكولارىزم ئېقىمىغا قارشى تۇرۇش ئۈچۈن بارلىق كۈچىنى توپلىغان بۇ پارتىيە پىكىرلىرىنى رېئاللىققا ئايلاندۇرۇش ئۈچۈن سىياسىي يولنى بىر ۋاستە سۈپىتىدە تاللىغان. يېقىندا پارتىيەنىڭ ئىسمى رىفاھ[1] ئىسلام پارتىيىسىگە ئۆزگەرتىلدى.

قۇرۇلۇشى ۋە ئاساسلىق كىشىلىرى:

◈ قۇرغۇچىسى نەجمۇددىن ئەرباقان، 1926-يىلى قارا دېڭىز رايونىنىڭ سىنوپ شەھرىدە، نەسەب جەھەتتىن ھۆرمەتكە سازاۋەر بىر ئائىلىدە دۇنياغا كەلگەن. 1948-يىلى ئىستانبۇل تېخنىكا ئۇنىۋېرسىتىتى ئىنژىنىرلىك پاكولتىتىنى پۈتتۈرگەن. 1953-يىلى موتور ۋە تېرمودىنامىك ساھەسىدە دوكتورلۇق ئوقۇش ئۈچۈن گېرمانىيەنىڭ ئاخېن ئۇنىۋېرسىتىتىگە ئەۋەتىلگەن.

- ئوخشىمىغان ئوقۇش ھاياتى بويىچە ھەر دائىم بارلىق ساۋاقداشلىرىدىن ئۈستۈن ئورۇننى ئىگەللەپ كەلگەن.

- گېرمانىيە تېخنىكا ئۇنىۋېرسىتېتىدىكى ئۇنىڭ ماتېرىيالىدا «ئۇنىڭ ئوقۇش جەريانىدىكى ئەڭ كۆپ شۇغۇللانغان ئىككى نەرسىسى ناماز ۋە پىلان تۈزۈش ئىدى.» دەپ قەيت قىلىنىدۇ.

- دۆلىتىدىكى ئۇنىۋېرسىتېتلاردا خېلى كۆپ ساندىكى يۇقىرى مەنسەپلەرنى ئۆتىگەن ۋە موتور-ماشىنىلارغا ئائىت ئوخشىمىغان تېمىلاردا بىر قانچە ئىلمىي تەتقىقاتلارنى ئېلان قىلغان.

- سىياسەتكە تۇنجى قېتىم 1968-يىلى، يەنى تۈركىيە تىجارەت ۋە سانائەت مىنىستىرلىكلىرى بىرلىكى ئىدارە مەجلىسىگە ئەزا بولغاندىن تارتىپ كۆڭۈل بۆلۈشكە باشلىغان.

- 1969-يىلىدىكى سايلامدا ئەرباقان ئۆزىنى كونيا مۇستەقىل مىللەت ۋەكىللىكى نامزاتلىقىغا كۆرسەتكەن. دىنىي ئىنستىتوتلاردا ئوقۇش پۈتتۈرگەن

[1] بۇ پارتىيەنىڭ ئىسمى بىر قانچە قېتىم ئۆزگەرتىشلەرگە دۇچ كەلگەن بولۇپ، بۇ ئېنسىكلوپېدىيە ھازىرلىنىۋاتقان مەزگىلدە «رىفاھ» قا ئۆزگەرتىلگەن. كېيىن «رىفاھ»تىن «پەزىلەت» كە، ئارقىدىن «سائادەت» كە ئۆزگەرتىلگەن. پارتىيەنىڭ ھازىرقى ئىسمى «سائادەت»تۇر. - تەرجىمان.

www.munber.org

مىڭلىغان ياشلارنىڭ قوللىشى بىلەن سايلامدىكى ئاۋازلارنىڭ كۆپ قىسمىغا ئېرىشىپ مىللەت ۋەكىلى بولغان.

- كۆزگە كۆرۈنگەن ئىسلامىي كىشىلەر بىلەن قانچە قېتىملاپ سۆھبەتلەرنى ئۆتكۈزگەندىن 1971 - يىلى، 26 - يانۋاردا مىللىي نىزام پارتىيىسىنى قۇرغان. بىر گۇرۇپ دوستلىرى بىلەن قۇرغان بۇ پارتىيەنىڭ غەربىي ھاۋادا تۇرۇلغەن بىر مۇش ۋە ئالدى تەرەپكە ئىشارەت قىلىپ تۇرغان كۆرسەتكۈچ بارماق شەكلىدە ئىدى.

- 1971 - يىلى ئاپرىل ئېيىدا ئۇنىڭ ئۈستىدىن بىر قىسىم جىنايەتلەر توقۇلۇپ مەھكىمىگە بېرىلدى. مەھكىمە ئۇنىڭ پەقەت 16 ئاي داۋام قىلغان پارتىيىسىنى تاقاش بىلەن مال - مۈلكىنى مۇسادىرە قىلىش، ئاساسلىق كىشىلىرىنىڭ باشقا ھەر قانداق سىياسىي پارتىيىلەردە خىزمەت قىلىشىنى چەكلەش، ھەر قانداق يېڭى پارتىيە تەسىس قىلىشىغا يول قويماسلىق. شۇنىڭدەك مۇستەقىل شەكىلدە بولسىمۇ ئۆزلىرىنى نامزاتلىققا كۆرسىتىشكە بولمايدىغانلىقى ھەققىدە بۇيرۇق چىقاردى.

- 1971 - يىلىنىڭ باشلىرىدىن تارتىپ تۈركىيەدە قالايمىقانچىلىق، زۇراۋانلىق دولقۇنى ئەۋج ئالدى. بۇ چاغدا ھۆكۈمەت مۇسۇلمانلارنىڭ ئوتتۇرىغا قايتىپ كېلىشى ئىشلارنى تۇراقلاشتۇرۇشى مۇمكىن، دەپ قارىدى.

- بۇ ئەھۋالدا ئەرباقاننىڭ يېڭى بىر پارتىيە قۇرۇشقا رۇخسەت ئېلىش ئىلتىماسى سۇنۇش ئىمكانىيىتى بولمىغانلىقى ئۈچۈن، بۇ ئىشنى تۆۋەندىكى كىشىلەر ئۈستىگە ئالدى:

1 - ئابدۇلكەرىم دوغرۇ: ئازوت شىركىتىنىڭ مۇدىرى. كېيىن سانائەت مىنىستىرى بولغان.

2 - تۇرھان ئاقيول: كارخانىچىلارنىڭ بىرى.

- 1972 - يىلى 10 - ئاينىڭ 11 - كۈنى ھۆكۈمەتنىڭ رۇخسىتى بىلەن مىللىي سالامەت پارتىيىسى رەسمىي قورۇلدى.

- 1973 - يىلى 10 - ئاينىڭ 14 - كۈندىكى سايلامدىن كېيىن جۇمھۇرىيەت خەلق پارتىيىسى بىلەن ھەمكارلىشىپ بىرلەشمە ھۆكۈمەت قۇردى. ئەرباقان بۇ ھۆكۈمەتتە پىرىزىدېنت يارىدەمچىسى بولدى. شۇنىڭدەك دۆلەت، ئىچكى ئىشلار، ئادالەت، تىجارەت، تاموژنا، يېزا ئىگىلىك ۋە سانائەت مىنىستىرلىكلىرىدىن ئىبارەت يەتتە مىنىستىرلىكنى بۇ پارتىيە قولىغا ئالدى.

- بۇ بىرلەشمە ھۆكۈمەت توققۇز يېرىم ئايدىن كېيىن يىقىلدى.

- 1977 - يىلى، 8 - ئاينىڭ 1 - كۈنى مىللىي سالامەت پارتىيىسى يېڭى بىرلەشمە ھۆكۈمەت تەشكىل قىلىش ئۈچۈن، مىللەتچى ھەرىكەت پارتىيىسى ۋە ئادالەت پارتىيىسىگە قوشۇلدى.

- 1978 - يىلى 12 - ئاينىڭ 5 - كۈنى جۇمھۇرىيەت باش سودىيەسى، ئەرباقاننىڭ سىياسەتتە دىنىي پۇرسەتپەرەستلىك قىلىدىغانلىقىنى، بۇنىڭ ئاتا تۈركنىڭ سكولارىزملىق پرىنسىپىغا قارشى ئىكەنلىكىنى ئاساس قىلىپ، ئۇنىڭ پارتىيىسىدىن يىراقلىشىشىنى تەلەپ قىلدى.

www.munber.org

- 1980 ـ يىلى 9 ـ ئاينىڭ 12 ـ كۈنى گېنىرال كەنئان ئەۋرەن ئىنقىلاب قوزغىدى، بۇنىڭ نەتىجىسىدە ئەسكەرلەر ھۆكۈمەت ئىشلىرىنىڭ تىزگىنىنى قولىغا ئالدى.

- ئەرباقان كۆزگە كۆرۈنگەن ئادەملىرى ۋە پارتىيىسىنىڭ رەھبەرلىرىدىن بولۇپ 33 كىشى بىلەن قولغا ئېلىندى ۋە 1981 ـ يىلى 4 ـ ئاينىڭ 24 ـ كۈنى ھەربى سوتنىڭ ۋاقتى قىلىپ بەلگۈلەندى.

- 1985 ـ يىلىنىڭ دەسلەپكى ئايلىرىدا ئەرباقان تۈرمىدىن چىقتى ۋە شۇ يىلىنىڭ ئاخىرىغا قەدەر نەزەر بەنت ئاستىدا ياشىدى. 1986 ـ يىلىنىڭ باشلىرىدا ئۆمرە ئۈچۈن مەككىگە كەلدى. ئۇ «رىفاھ پارتىيىسى» دېگەن نام ئاستىدىكى يېڭى پارتىيىسى ئارقىلىق يېڭىدىن پائالىيەتلىرىنى باشلىدى.

- 1996 ـ يىلىنىڭ باشلىرىدا ئېلىپ بېرىلغان سايلامدا بۇ پارتىيە رىقابەتچىلىرى ئارىسىدىن ئۈزۈپ چىقالىدى. شۇنىڭ بىلەن نەجمۇددىن ئەرباقان تۇنجى قېتىم پىرىزىدىنتلىق ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئالدى.

◈ ھەسەن ئاقساي: سالامەت پارتىيىسىنىڭ ئاساسلىق كىشىلىرىدىن بىرى. ئەرباقان دەۋرىدە دىنىي ئىشلار مىنىستىرى بولغان.

پىكىر ۋە ئېتىقادلار:

◈ مىللىي نىزام پارتىيىسى بىلەن سالامەت پارتىيىسىنىڭ پىكىرلىرى ئارىسىدا ئوخشىماسلىق يوق. چۈنكى ئىسمىنىڭ ئۆزگەرتىلىشى شەكلىي ئىشتىن باشقا نەرسە ئەمەس ئىدى.

◈ سالامەت پارتىيىسىنىڭ غايىلىرى بەش پىرىنسىپقا مەركەزلىشىدۇ:

- دۆلەتنىڭ تىنچ ۋە بېخەتەرلىگى
- مىللەتنىڭ دۆلەت بىلەن بىرىكىشى
- يېڭىدىن بۈيۈك تۈركىيە
- ئەخلاقىي ئويغىنىش
- ماددى يۈكسىلىش

◈ 1980 ـ يىلى 4 ـ ئاينىڭ 26 ـ كۈنى نەجمۇددىن ئەرباقان تۈركىيە بۈيۈك مىللەت مەجلىسىدە نوتۇق سۆزلىگەن ۋە نوقتىدا تۆۋەندىكى نوقتىلارغا چاقىرغان:

- ئىسلام ئەللىرى بىرلەشكەن مىللەتلىرى
- ئىسلام ئورتاق بازىرى
- بىرلەشكەن ئىسلامىي پۇل مەيدانغا كەلتۈرۈش
- ئىسلام ئالەمنى قوغدايدىغان ھەربىي كۈچ تۈرغۈزۈش.

www.munber.org

- ئىسلام پرىنسىپلىرىغا تايانغان مەدەنىي ۋە پىكرى بىرلىكنى يىتەكچى قىلغان مەدەنىيەت مۇئەسسەسەلىرىنى قۇرۇش.

◈ پارتىيىنىڭ باشقا بىر قىسىم پىكىر ۋە قاراشلىرى:

- ئىسلام ئەقىدىسىنى يەرلەشتۈرىدىغان مۇھىم مۇئەسسەسەلەرنىڭ قايتىپ كېلىش زۆرۈرىيىتى.

- كىشىلەرنى ئاللاھ تائالا پۈتۈۋەتكەن فىترەت (تەبىئەتكە) كە قايتۇرۇش ئۈچۈن خىزمەت قىلىش.

- ھۆكۈمەت ئىنسانلارغا خىزمەت ۋە ئاللاھنىڭ رازىلىقىغا ئېرىشىشنىڭ بىر ۋاستىسى.

- ئوقۇ ـ ئوقۇتۇشنى گۈزەل ئەخلاقتا يىتەكلەش ۋاستىسى بولالايدىغان شەكىلدە ئىسلاھ قىلىش.

- ئاناتولىيەدە زاۋۇتلارنى ئېچىپ، دىنىي ۋە ئەخلاقلىرىنى يۇقىتىپ تاشلايدىغان ياۋروپاغا ئىش ئىزدەپ ھىجرەت قىلىشنىڭ ئورنىغا ياشلارنىڭ بۇ زاۋۇتلاردا ئىشلىشىنى قولايلاشتۇرۇش.

- ياۋروپا ئورتاق بازىرىنى يىتىم قالدۇرۇش زۆرۈرىيىتى.

- مەتبۇئات ئاپاراتلىرىنى ئۈممەتنىڭ مەنپەئەتى ئۈچۈن خىزمەت قىلىدىغان، مەدەنىيەتنى بېيىتىدىغان شەكىلدە ئىسلاھ قىلىش.

- ئېغىر سانائەت ۋە شۇنىڭدەك ھەربىي سانائەتكە يۈزلىنىش.

◈ پارتىيە ھۆكۈمەتكە قاتنىشىۋاتقان جەرياندا «ھەر ۋىلايەتتە بىر زاۋۇت» شۇئارىنى ئوتتۇرىغا قويغان ۋە ئۇنى ئىجرا قىلىشقا كىرىشكەن. ئەمما ئۇنىڭ باشلىغان ئىشىنى ئاخىرلاشتۇرغىدەك ۋاقتى بولمىغان. ئۇنىڭ يەنە مۇنداق تەسەۋۋۇرلىرى بار ئىدى:

- كۆپ ساندا ئىمام ـ خاتىب مەدرىسلىرىنى ئېچىش.

- مەكتەپلەردە ئەخلاق دەرسىنى ئۆگىتىش ۋە ئۇنى مەجبۇرى پەن دەپ تونۇش.

- تۈركلەرنىڭ قورۇقلۇق ئارقىلىق ھەجگە بېرىشىغا رۇخسەت قىلىش.

- ئىسلامچىلارنى ئۆز ئىچىگە ئالغان سىياسىي كەچۈرۈم.

- ئۆسۈمنى بارلىق شەكىللىرى بىلەن ئەمەلدىن قالدۇرۇشقا چاقىرىش.

- ئەرەب ھەرپلىرى بىلەن يېزىشقا قايتىش ۋە لاتىن ھەرپلىرىدىكى يېزىقنى ئەمەلدىن قالدۇرۇشقا چاقىرىش.

- شەھەر، يېزىلاردا مەسچىتلەرنى سېلىش ۋە ئىسلامىي ۋەقپلەر ئۈچۈن كۆچلۈك ئىدارە تەشكىل قىلىش.

- پەلەستىن مەسىلىسىگە ياردەم بېرىش ۋە ئۇنى ئىسلامىي مەسىلە، دەپ تونۇش. بۇ ئىشلار تۆۋەندىكى نوقتىلاردا ئىپادىسىنى تاپتى:

www.munber.org

1 ـ تۈركىيە ھۆكۈمىتىدە ئىسرائىل مايىللىقىغا قارشى تۈرۈش.

2 ـ پايتەختنى قۇددۇسقا يۆتكەش تەكلىپىدىن كېيىنلا، تۈركىيەنىڭ ئىسرائىلىيە بىلەن ئالاقىسىنى ئۈزۈشىنى تەلەپ قىلىش.

3 ـ تاشقى ئىشلار مىنىستىرى خەيرۇددىن ئەركمەنگە بىرلىگەن ئىشەنچ سالاھىيىتىنى تارتىۋېلىش مەسىلىسىدە ئوتتۇق قازانغان ۋە غەربكە، ئىسرائىلغا بولغان كۆچلۈك دوستلۇقى سەۋەبلىك بۇ مىنىستىرنىڭ خىزمىتىدىن يىراقلاشتۇرۇلۇشىنى قولغا كەلتۈرگەن.

4 ـ 1980 ـ يىلى 9 ـ ئاينىڭ 6 ـ كۈنى قۇددۇستىن يەھۇدىيلارنى تازىلاشنى، ئۇنى ئازات قىلىش ئۈچۈن جىھاد بابىنى ئېچىشنى تەلەپ قىلىپ، ئىسلامىي شۇئارلارنى تەكرارلاۋاتقان 100 مىڭ مۇسۇلمان قاتناشقان كونيا ئىسلام قورۇلتىيىنى چاقىرىش.

5 ـ تۈركىيەدە پەلەستىن ئازادلىق تەشكىلاتىنىڭ ئىشخانىسىنى ئېچىش.

6 ـ سۇلتان ئابدۇلھەمىدنىڭ پەلەستىن مەسىلىسى بىلەن مۇناسىۋەتلىك پەخىرلىنەرلىك مەيدانىدىن ئۈلگە ئېلىشقا چاقىرىش.

7 ـ ئىسلام ئۈممىتىگە تەۋە بولغانلىق شەرەپ تۇيغۇسىنى بېيىتىش.

8 ـ ئوڭ، سول ۋە ئوتتۇرىغا ئوخشاش ئېقىملارنىڭ ھەممىسى بىر سكولارىزم داچىنىنىڭ ئوخشىمىغان يۈزلىرىدىن ئىبارەت بولۇپ، ئىسلامىي ئېقىمغا قارشى بىر سەپ بولالايدىغانلىقىنى تەكىتلەش ۋە ئىسلامغا قارشى مەيداندا «ئادالەت پارتىيىسى» نىڭ ناچارلىقى «جۇمھۇرىيەت خەلق پارتىيىسى» دىن ئاز، دەيدىغانلىرى ئۇلارنىڭكىدىن تۆۋەن ئەمەسلىكىنى بىلدۈرۈش.

◈ ئەرباقان بىر قېتىم «ئۇلار بىزنى قالاقلىق بىلەن ئەيىبلەيتتى، ئەگەر ئۇلار پارلامىنتتىكى 50 نەپەر سالامەت پارتىيىسى ۋەكىللىرىنىڭ بۈيۈك مىللەت مەجلىسىدىكى مەدەنىيەتلىكلەر نىسبىتىنىڭ 95% نى تەشكىل قىلىدىغانلىقىنى بىلسە خىجىللىق ھېس قىلىدۇ» دېگەن ئىدى.

◈ پارتىيە ماسونىيلارغا قارشى ئۇرۇش ئېلان قىلدى ۋە توپلىنىش ئورۇنلىرىغا قايتا قاراپ چىقىشنى، دىن ۋە ۋەتەنگە قارشىلىقىنىڭ ماھىيىتىنى ئېچىپ تاشلاش ئۈچۈن ھەرىكەت قىلىشنى تەلەپ قىلدى.

◈ بىرلەشمە ھۆكۈمەتتىكى مەزگىلىدە تۈركىيە ئەسكەرلىرى قىبرىس ھەرىكىتىنى قوزغىدى ۋە نۇرغۇن ئەسكىرى ئوتتۇقلارنى قولغا كەلتۈردى.

◈ بۇ پارتىيە يەنە، كامالىزمچە تۈركىيە ئاساسىي قانۇنىنى ئۆزگەرتىش ئۈچۈن ھەرىكەت قىلىشقا چاقىردى.

◈ 1975 ـ يىلى يانۋاردا سالامەت پارتىيىسى پارلامىنتتىن ئاتا تۈرك ھۆكۈمىتىنى قولغا ئالغاندىن كېيىن 1924 ـ يىلى 3 ـ ئاينىڭ 3 ـ كۈنى چىقىرىلغان قاراردىن باشلاپ سۈرگۈن قىلىنغان ئوسمان ئەۋلادلىرىنىڭ تۈركىيەگە قايتىشىغا يول قويىدىغان بىر قانۇن چىقارغۇزدى.

www.munber.org

◈ پارتىيىنىڭ كۆز قاراشلىرىنى ئوتتۇرىغا قويىدىغان «مىللىي گېزىت» ۋە «يېڭى دەۋر» گېزىتىدىن ئىبارەت ئىككى گېزىتى بار.

◈ بۇ پارتىيە مائارىپ ۋە سوغۇققانلىق بىلەن ئىشلەش ھېسابىغا سانىنى كۆپەيتىشكە ئەھمىيەت بېرىدۇ، دەپ تەنقىد قىلىنىدۇ.

پىكىر ۋە ئەقىدىلەرنىڭ يىلتىزلىرى:

◈ پىكىر ۋە ئەقىدىلىرى ماھىيەتتىن ئېلىپ ئېيتقاندا ئاللاھنىڭ كىتابى ۋە پەيغەمبىرىنىڭ سۈننىتىدىن ئېلىنغان سۈننى ئىسلامىيدۇر.

◈ سالامەت پارتىيىسى نۇر جامائىتى تەرىپىدىن ھازىرلانغان ئوخلاۋاتقان دىنىي ھېسلاردىن پايدىلانغان ۋە ئۇنى سىڭدۈرۈۋېتىش، گەرچە نۇرچىلارنىڭ ھەممىسى بۇ يېڭى پارتىيەگە قېتىلمىغان بولسىمۇ ئۇنى تۈركىيەدە قوغداپ قىلىش ئۈچۈن پائالىيەت ئېلىپ بارغان.

◈ سالامەت پارتىيىسى مىللىي نىزام پارتىيىسىنىڭ داۋامى ھېسابلىنىدۇ. ھازىرقى «رىفاھ پارتىيىسى» بۇ ئىككىسىنىڭ داۋامىدۇر.

تارقىلىشى ۋە تەسىر دائىرىسى:

◈ غەربلەشتۈرۈش، سكولارىستلاشتۇرۇش سەۋەبىدىن سابىتلىقى يىمىرىلىشكە ئازلا قالغان تۈركىيە زېمىنى، ئىسلامىي مىراسلارنى قوغداش، ئىسلام روھىنى ئويغىتىشقا ھەرىكەت قىلىدىغان بۇ ئىسلامىي پارتىيەنىڭ پائالىيەت سورۇنىدۇر.

◈ سالامەت پارتىيىسىنىڭ سايىسىدا ئىسلامىي مەدرىسىلەرنىڭ سانى كۆپىيىپ، قۇرئان كەرىمنى يادلىتىش مەكتەپلىرىنىڭ سانى **2800**گە، ئىمام ـ خاتىب تەربىيلەش مەكتەپلىرىنىڭ سانى **112**گە، ئالىي ئېنىستىتوتلارنىڭ سانى تۆتكە يەتكەن بولۇپ، بۇنىڭدا **24** مىڭ ئوقۇغۇچى ئوقۇغاندىن سىرت **5000**مىڭ ئوقۇتقۇچى ماھىيەتتىن ئېلىپ ئېيتقاندا تۈركىيەدە دىنىي دەرس ھېسابلىنىدىغان ئەخلاق دەرسىنى ئۆگىتىپ كەلمەكتە.

يۇقىرىقىلاردىن شۇ نەرسە ئايدىڭلىشىدۇكى، مىللىي سالامەت پارتىيىسى ياكى ھازىر «رىفاھ پارتىيىسى» دەپ تونىلىۋاتقان پارتىيە گەرچە ھېچقانداق دىنىي جامائەت ياكى پارتىيەگە رۇخسەت بەرمەيدىغان سكولارىزمچى تۈركىيەنىڭ تۈزۈملىرى سەۋەبىدىن بىرەر ئىسلامىي ئىسىم ياكى بەلگۈگە ساھىب بولمىسىمۇ، ئۇ ئاللاھقا ئىمان كەلتۈرۈش، ئەخلاقتا كۆڭۈل بۆلۈش، ئىسلام مەدەنىيىتىنى قەدىرلەش ۋە تۈركىيەنى ئىسلامىي مىراسلىرىغا قايتۇرۇشنى مەقسەت قىلىدىغان ئىسلامىي ئىدىلوگىيەنى ئاساس قىلىدۇ.

www.munber.org

ئەتراپلىق مەلۇمات ئۆچۈن پايدىلىنىش مەنبەلىرى:

- ئابدۇلكەرىيم مەشھەدانىي: العلمانية وآثارها على الأوضاع الإسلامية في تركيا، خەلقئارا كىتابخانىسى تەشۋىقات ماتېرىيالى - رىياد، خافىقىين كىتابخانىسى - دەمەشىق، بىرىنچى نەشرى 1403ھ/1983م.

- مۇستەفا مۇھەممەد: الحركة الإسلامية الحديثة في تركيا، غەربىي گېرمانىيە، بىرىنچى نەشرى 1404ھ/1984م.

- فەتھىي يەكەن: الموسوعة الإسلامية (ئىككى توم) - بەشىير نەشرىياتى - ئەممان، بىرىنچى نەشرى 1403ھ/1984م.

- «ئەششىھاب» ژۇرنىلى - بېيرۇت، بەشىنچى سان، توققۇزىنچى يىل، 1974م.

- «ئەششىھاب» ژۇرنىلى - بېيرۇت، ئالتىنچى سان، توققۇزىنچى يىل، 1975م.

- «ئەلمۇجتەمەئ» ژۇرنىلى - كۇۋەيت، 296 - سان، يەتتىنچى يىل، ئاپرېل/ 1976م.

- «ئەلمىيساق» گېزىتى - ماراكەش، 291 - سان، رەبىيئۇل ئاخىر/ 1399ھ.

- «ئەلقەبەس» ژۇرنىلى - كۇۋەيت، 12 - ئاپرېل/1977م (لوس ئانجىلىس ۋاقىت گېزىتىدىن نەقىل قىلىپ ئېلان قىلغان)

www.munber.org